

ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยว ตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ The Demand of Thai Tourists to Travel to Chiang Mai According to the New Normal of Tourism

นันทยา ตันตราสืบ¹

Nanthiya Tantraseub

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์นี้ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ทำการสุ่มแบบแบบแบ่งประเภท โดยการเลือกจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในย่านแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดเชียงใหม่ และใช้การสุ่มแบบบังเอิญโดยเลือกเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้รับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หาค่าสถิติการแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนมากเป็นหญิง โดยมีอายุระหว่าง 21-30 ปี อยู่ในวัยทำงาน มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคเหนือ มีลักษณะของการท่องเที่ยวโดยจัดนำเที่ยวด้วยตนเอง และมีแนวโน้มการใช้จ่ายโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจสูงสุด คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หุ่นดอกไม้ สวนผลไม้ สำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะที่ให้ความสนใจพิเศษ คือ การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์หรือฟาร์มสเตย์ สอดคล้องกับความนิยมด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังคงเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเลือกเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ผลวิจัยครั้งนี้นำไปสู่การนำเสนอแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวรูปแบบวิถีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่และการรองรับการจัดการด้านการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพื่อสร้างอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวในความสนใจเฉพาะ นักท่องเที่ยวชาวไทย การท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
Lecturer, Department of Tourism, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University,
Chiang Mai Province.

Corresponding author e-mail: tannpp@gmail.com

ARTICLE HISTORY: Received 11 March 2023, Revised 10 April 2023, Accepted 28 April 2023

Abstract

The purpose of this study is to study the demand of Thai tourists in traveling to Chiang Mai according to the new normal tourism. This study sample consists of 400 Thai tourists traveling to Chiang Mai. A purposive sampling of Thai tourists who traveled to touristic areas in Chiang Mai. The research tool was a questionnaire with a confidence value of 0.90. Data were analyzed using frequency, percentage, means, and standard deviation. The study shows that most Thai tourists traveling to Chiang Mai are working-age women between 21 and 30, have residency in the northern region, are self-organized in traveling, and rely more on electronic payment. In terms of tourist attractions, tourists are most interested in natural attractions, flower fields, and fruit orchards. A specific form of tourism that receives special attention is homestay or farm stay tourism. This is in line with the popularity of natural attractions of why tourists choose to travel to Chiang Mai. The results of this research lead to the proposal of policy guidelines for new normal tourism management and tourism management that support the special interest of Thai tourists in order to create a tourism identity of Chiang Mai.

Keywords: *Special Interest Tourism, Thai Tourist, New Normal Tourism*

บทนำ

การท่องเที่ยวมีบทบาทต่อภาคเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมที่มีการผสมผสานของชนชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลาย และการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวเพื่อลงทุนทำธุรกิจด้านต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้มีเม็ดเงินกระจายสู่ชุมชนและท้องถิ่นตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ตามอัตราการเข้าพักและจำนวนของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในช่วงฤดูกาลและนอกฤดูกาลท่องเที่ยว แต่เมื่อช่วงปลายปี 2562 ที่ผ่านมา วิกฤตการณ์การเกิดโรคระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้เกิดการหยุดชะงักของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงจำนวนสถิติการเดินทางเข้าม่านักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ของ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มีการเดินทางที่ลดลงเนื่องจากมีมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเดือนมีนาคม 2563 เพื่อลดการกระจายของโรคระบาดในครั้งนั้น ตามประกาศฉบับแรกโดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเฉพาะกิจจังหวัดเชียงใหม่. 2563) ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงในเดือนมีนาคม 2563 เหลือเพียง 2,707 คน จากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ดังกล่าว ได้สร้างความเสียหายต่อภาคการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากและส่งผลกระทบต่อธุรกิจใกล้เคียง เช่น การลดพนักงานภาคการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก การปิดกิจการของธุรกิจ สายการบิน ธุรกิจร้านอาหาร สถานบันเทิงตามย่านท่องเที่ยวหลายแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ การจ้างงานใหม่ทำได้ยากขึ้นส่งผลให้บัณฑิตจบใหม่ตกงาน ผู้ประกอบการไม่ใช่ภาคการท่องเที่ยว หลายรายผันตัวเองไปประกอบอาชีพอื่น ผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายสินค้า

ที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีนตามย่านการท่องเที่ยวต่างปิดกิจการลง สภาพเศรษฐกิจเริ่มดิ่งตัวลง ประชาชนต้องมีการปรับตัวในการดำรงชีวิตแนววิถีใหม่หรือ New Normal ที่ต้องให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยและสุขอนามัยมากขึ้นกว่าการใช้ชีวิตในรูปแบบเดิม ทั้งนี้ทางรัฐบาลไม่ได้ทอดทิ้งทางภาคการท่องเที่ยวและได้มีความพยายามในการออกแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อเยียวยาภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและภาคส่งออกเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ โดยการกำหนดแผนและมาตรการต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหลายภาคส่วน ส่งผลให้ประเทศไทยยังคงติดอยู่ในอันดับประเทศจุดหมายปลายทางที่มีความน่าเชื่อถือ และมาตรฐานทางการแพทย์ที่อยู่ในระดับดี ทั้งนี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวยังคงมีการสนับสนุนแก่ประชาชนในประเทศให้มีการเดินทางท่องเที่ยวให้เกิดการกระจายตัวของเม็ดเงินสู่ภาคธุรกิจ ชุมชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ และผู้ประกอบการสามารถสร้างรายได้โดยเน้นจากกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก

ในทุกภาคส่วนยังคงมีการปรับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านโรคระบาดอยู่เป็นระยะ โดยรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ Special Interest หรือการท่องเที่ยวในความสนใจเฉพาะถือเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบ Niche ในปัจจุบันที่มีขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ใหญ่มาก มีลักษณะของการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวที่ต้นให้ความสนใจที่ไม่ขึ้นอยู่กับช่วงเทศกาลและสร้างความปลอดภัยต่อการใช้บริการในสถานประกอบการ ลดภาวะของการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ นำไปสู่การท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในความสนใจเฉพาะ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และ การท่องเที่ยวเชิงอาหาร ซึ่งหน่วยงานที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวได้ประชาสัมพันธ์รูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าวที่มีความหลากหลายเพื่อสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยในแต่ละช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวตลอดทั้งปี ภายใต้ความพยายามที่จะผลักดันให้เศรษฐกิจเกิดการหมุนเวียนและเติบโตขึ้นในจังหวัดท่องเที่ยวนั้น การท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่จะเป็นไปในทิศทางใด และพลวัตกระแสของการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่เป็นไปในลักษณะใด และผลสะท้อนจากการจัดการตามแนวคิดการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่จากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้ผลมาคน้อยเพียงใด เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องหาคำตอบในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อนำองค์ความรู้ที่เป็นปัจจุบันมาวิเคราะห์เพื่อหาทิศทางด้านการท่องเที่ยว ให้ได้รูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยตามแนวการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเผยแพร่แก่ผู้ประกอบการที่ให้ความสนใจและนำมาบูรณาการ การเรียนการสอนแก่นักศึกษาภาควิชาการท่องเที่ยวให้ตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่แรงงานภาคการท่องเที่ยวในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา: ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่

กรอบความคิดที่ใช้วิจัย

จากสถานการณ์แพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ที่เริ่มจากในช่วงต้นปี 2563 ส่งผลกระทบอย่างมากต่อภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม รวมถึงภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งถือว่าเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีขนาดใหญ่และรวมธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากมาย ส่งผลให้เกิดการหยุดชะงักของการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ และการใช้จ่ายในสังคม จากนโยบายที่เข้ามาเพื่อรองรับมาตรฐานความปลอดภัยของภาคส่วนต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวต้องมีการปรับตัวเพื่อพยุงสภาพขององค์กรและหน่วยงานให้เกิดความอยู่รอด ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่ถือเป็นเมืองที่นักท่องเที่ยวให้ความนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงระยะเวลาก่อนการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้มีสัดส่วนของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ กระจายสู่อำเภอต่าง ๆ มีการขยายตัวเข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น เกิดการกระจายรายได้และชุมชนประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจปางช้าง ธุรกิจล่องแพ ธุรกิจร้านอาหารใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เกิดอาชีพความอยู่ดี ผู้ให้บริการในปางช้าง พนักงานโรงแรม พนักงานในร้านอาหาร เจ้าของธุรกิจรถเช่า มัคคุเทศก์ รวมไปถึงธุรกิจที่สนับสนุนด้านธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น ผู้ประกอบการที่ผลิตและจำหน่ายวัตถุดิบต่าง ๆ เพื่อป้อนเข้าสู่ธุรกิจการท่องเที่ยว (Supplier) จากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เกิดการหยุดการเดินทางของนักท่องเที่ยว ด้วยเพราะความกังวลในเรื่องของความปลอดภัยด้านสุขภาพ ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัส ความกังวลต่อการใช้จ่ายเพื่อการรักษาพยาบาลในอนาคต จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงกะทันหันจากการประกาศมาตรการฉุกเฉินของหลายประเทศ ทำให้ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวขาดสภาพคล่องทางการเงิน การลดจำนวนพนักงานลง จนไปถึงการปิดกิจการ ภาวะเช่นนี้การเตรียมความพร้อมหรือแนวทางเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 คดีี่กลายเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและควรมีการวางแผนล่วงหน้า เพื่อให้จังหวัดเชียงใหม่ยังคงเป็นจุดหมายปลายทางในอันดับต้น ๆ ที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเข้ามาท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป และเนื่องจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่มีการเดินทางเป็นกลุ่มใหญ่ (Mass Tourism) เป็นลักษณะของการท่องเที่ยวเฉพาะตามความชอบหรือความสนใจของแต่ละคน (Niche Tourism) เกิดรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบทางเลือก (Alternative Tour) และส่วนหนึ่งคือ การท่องเที่ยวในความสนใจเฉพาะ (Special Interest Tourism) โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนน้อยลงและให้ความสนใจในเรื่องเดียวกัน ความนิยมแบบเดียวกัน ทำให้การสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนขึ้น และเชียงใหม่ถือเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายในพื้นที่ต่าง ๆ แบบไม่กระจุกตัวเฉพาะภายในเมืองเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยให้ความสนใจศึกษาเรื่องของรูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเนื้อหาในการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาเรื่องของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้มีการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ปัจจัยผลัก (Push Factor) และ ปัจจัยดึงดูด (Pull Factor) แนวคิดการท่องเที่ยวในความสนใจเฉพาะ และมาตรการความปลอดภัยด้านสุขอนามัย SHA เพื่อป้องกันโรคระบาด เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นข้อมูลพื้นฐานไปสู่การบูรณาการความรู้ที่สามารถต่อยอดเป็นแนวทางการวางนโยบายด้านการท่องเที่ยวรวมถึงการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการวางแผนการจัดการเรียนการสอนด้านการบริการการท่องเที่ยวในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวหรือเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว และทำกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวภายในจังหวัดเชียงใหม่ จากสถิติของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2563) จากเดือนมกราคมจนถึงกันยายน 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,887,199 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางของ Taro Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จำนวน 400 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบเจาะจง โดยการเลือกจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน เพื่อทำการสำรวจตามกระบวนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือโดยการออกแบบและจัดลำดับเนื้อหาของแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมกับประเด็นสำคัญของการสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเดินทางท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาเรื่องของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ แนวคิดปัจจัยที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้มีการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะ ได้แก่ ปัจจัยผลัก (Push Factor) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factor) ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ของ Pearce, Morrison, and Rutledge (1998) โดยทฤษฎีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว มีปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยปัจจัยผลักดันเป็นความต้องการที่เกิดจากสภาวะภายในของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยดึงดูดเป็นทางเลือกไปยังจุดหมายปลายทางใดนั้นโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยดึงดูด ซึ่งทั้งสองปัจจัยจะส่งผลให้เกิดการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ 1. ปัจจัยผลักดัน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจจากสภาพงานที่เครียด การต้องการพบสิ่งใหม่ ความต้องการด้านกายภาพ ความภูมิใจที่ได้ไปในสถานที่ใหม่ การได้รับประสบการณ์ใหม่ การเข้าสังคมพบเจอคนใหม่ ๆ 2. ปัจจัยดึงดูด เช่น ปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยว นั้น โดยวิธีการอย่างหนึ่งเพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกสถานที่ปลายทางได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ในแบบสอบถามได้รวมถึงความคิดเห็นเรื่องของมาตรการความปลอดภัยด้านสุขอนามัย SHA เพื่อป้องกันโรคระบาดโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับ ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ชาวไทยรูปแบบวิถีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ มีการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีการทดสอบความเที่ยงตรงภายในเครื่องมือ จากการนำร่างแบบสอบถามเสนอต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและประเด็นคำถามที่เหมาะสม และวิธีการหาค่าความเชื่อมั่น ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) จากนั้นจึงนำไปทดสอบกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) จำนวน 30 คน และหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha Coefficient ได้รับความเชื่อมั่น 0.90 แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นหญิง โดยมีจำนวนถึง 274 คน (ร้อยละ 68.50) รองลงมาเป็นชาย จำนวน 93 คน (ร้อยละ 23.25) และน้อยที่สุด คือ กลุ่ม LGBTQ มีจำนวน 33 คน (ร้อยละ 8.25) และเมื่อพิจารณาประเด็นด้านอายุ พบว่า อยู่ในกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี มีจำนวนถึง 257 คน (ร้อยละ 64.25) ส่วนมากจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 310 คน (ร้อยละ 77.50) มีการประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุดถึง 165 คน (ร้อยละ 41.25) สำหรับรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มีจำนวน 163 คน (ร้อยละ 40.75) เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีถิ่นที่อยู่อาศัยในภาคเหนือ โดยมีจำนวนมากที่สุดเท่ากับ 191 คน (ร้อยละ 47.75)

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1-3 ครั้งต่อปี มีจำนวนถึง 219 คน (ร้อยละ 54.75) ในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งมีการพักค้างคืนส่วนมากเป็นจำนวน 1-3 วัน มีจำนวน 282 คน (ร้อยละ 70.50) ส่วนลักษณะของการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการวางแผนการเดินทางเพื่อเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมักจะเลือกวางแผนการเดินทางเอง มีจำนวนมากที่สุดถึง 295 คน (ร้อยละ 73.75) เนื่องจากสามารถกำหนดเส้นทางการเดินทางและการควบคุมระยะเวลาการท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย รวมถึงการคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีหลากหลาย ในด้านสถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยว โดยมากผู้ตอบแบบสอบถามมักจะเลือกพักที่ที่พักประเภทโรงแรม มีจำนวนมากที่สุด คือ 157 คน (ร้อยละ 39.25) รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่เลือกพักบ้านเพื่อนหรือญาติ และเลือกพักโฮมสเตย์ มีจำนวนเท่ากัน 63 คน (ร้อยละ 15.75) และยังคงนิยมวิธีการชำระเงินแบบเงินสด จำนวน 193 คน (ร้อยละ 48.25) รองลงมาเลือกวิธีการชำระเงินแบบโอน ใช้ QR Code และ Prompt Pay จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.50) ทางด้านการเดินทางท่องเที่ยว นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นถึงจำนวนผู้ร่วมเดินทางในจำนวน 1-5 คนต่อการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนมากที่สุด 347 คน (ร้อยละ 86.75) ลักษณะของการหาข้อมูลเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามนิยมค้นหาในแหล่งค้นหาข้อมูลประเภท เพชบุ๊ก มีจำนวน 102 คน (ร้อยละ 25.50) รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว มีจำนวน 95 คน (ร้อยละ 23.75)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังทำการศึกษาถึงลักษณะของสืบหาข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องธุรกิจหลักในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ อันได้แก่ ที่พักแรม การคมนาคมขนส่ง การบริการอาหารและเครื่องดื่ม แหล่งจำหน่ายสินค้าที่ระลึก รวมถึงข้อมูลสำคัญเพื่อการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ในการลำดับความสำคัญในการสืบค้นข้อมูลด้านที่พักแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ได้ให้ความสำคัญกับการสืบค้นข้อมูลในประเด็นของค่าบริการท่องเที่ยวที่พักมากที่สุดถึง 362 คน (ร้อยละ 90.50) ทั้งภายในตัวเมืองเชียงใหม่และที่พักตามแหล่งท่องเที่ยวและในชุมชนต่างๆ ที่มีการกำหนดค่าบริการที่แตกต่างกันเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย รองลงมาได้แก่ ตำแหน่งที่ตั้งของที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในที่พัก และประเภทของห้องพัก ซึ่งมีความแตกต่างกันร้อยละที่ไม่ห่างกันมากนัก ตามลำดับ

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามลำดับความสำคัญในการสืบค้นข้อมูลด้านการคมนาคมขนส่งของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ จากจำนวนทั้งสิ้น 400 คนนั้น ได้ให้ความสำคัญกับการสืบค้นในประเด็นด้านเส้นทางการเดินทางภายในจังหวัดเชียงใหม่มากถึง 281 คน (ร้อยละ 70.25) เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางโดยรถส่วนตัว จึงเน้นการค้นหาข้อมูลด้านเส้นทางการท่องเที่ยวมากกว่าข้อมูลอื่น รองลงมาได้แก่ ข้อมูลการให้บริการขนส่งสาธารณะ ได้แก่ รถเมล์ รถสี่ล้อแดง หรือรถประจำทางสายต่างๆ ตามท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ และข้อมูลเกี่ยวกับการบริการรถเช่า ทั้งรถตู้ รถยนต์ และรถมอเตอร์ไซค์ ขนาดต่าง ๆ ตามลำดับ

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามลำดับความสำคัญในการสืบค้นข้อมูลด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ จากจำนวนทั้งสิ้น 400 คนนั้น ได้ให้ความสำคัญกับการสืบค้นในประเด็นเกี่ยวกับประเภทของอาหารที่ให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นอาหารท้องถิ่น อาหารนานาชาติ หรืออาหารในรูปแบบทางเลือกต่าง ๆ เช่น มังสวิรัติ อาหารเจ เป็นต้น โดยมีจำนวนถึง 389 คน (ร้อยละ 97.25) รองลงมา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้งและเส้นทางของร้านเพื่อใช้ในการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับค่าบริการอาหารและเครื่องดื่มภายในร้าน และข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสืบค้นข้อมูลด้านแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เลือกสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับราคาของสินค้าที่ระลึกมากที่สุดถึง 325 คน (ร้อยละ 81.25) จาก 400 คน รองลงมาได้แก่ ประเภทของสินค้าที่ระลึกมีจำนวนผู้เลือกตอบ 231 คน (ร้อยละ 57.75) จาก 400 คน ส่วนข้อมูลด้านแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ข้อมูลชุมชนที่ผลิตสินค้า และการสาธิตกระบวนการผลิต เป็นประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยลงมาตามลำดับ

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสืบค้นข้อมูลสำคัญเพื่อการวางแผนการเดินทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 คน พบว่า ข้อมูลสำคัญที่ผู้ตอบให้ความสนใจมากที่สุดคือ ข้อมูลด้านนโยบาย /ประกาศทั่วไปจากจังหวัด ตามลำดับ มีจำนวนถึง 264 คน (ร้อยละ 66.00) รองลงมาได้แก่ ข้อมูลด้านวัฒนธรรมของชุมชน ธรรมเนียมปฏิบัติ ข้อมูลด้านสภาพภูมิอากาศ และข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว

ด้านการคมนาคมเนื่องจากเส้นทางการท่องเที่ยวมีค่อนข้างหลากหลายทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยมีโอกาสในการเลือกเส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ได้ค่อนข้างมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกนำรถส่วนตัวใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวสูงสุดถึง 270 คน (ร้อยละ 67.50) รองลงมาเป็นการเช่ารถเพื่อใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว 62 คน (ร้อยละ 15.50) ส่วนที่เหลือเป็นการเดินทางโดยรถสี่ล้อแดง รถให้บริการผ่านแอปพลิเคชัน และรถบริการนำเที่ยวทั่วไปที่มีให้บริการตามแหล่งท่องเที่ยวหรือในเขตย่านตัวเมืองเชียงใหม่ เป็นที่น่าสังเกตว่า รถขนส่งท้องถิ่นและรถเมล์สาธารณะของเชียงใหม่ (RTC) มีคนเลือกเพียง 8 คน (ร้อยละ 2.00) เท่านั้น

ด้านความนิยมแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ จากการสำรวจพบว่า อันดับแรกนักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจคือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ทุ่งดอกไม้ สวนผลไม้ ยกตัวอย่างเช่น ดอยอินทนนท์ ดอยหลวงเชียงดาว ดอยม่อนแจ่ม สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ดอยหลวงเชียงดาว ทุ่งดอกไม้ สวนสน มีจำนวนถึง 292 คน (ร้อยละ 73.00) อันดับที่ 2 นักท่องเที่ยวที่นิยมด้านแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัดพระธาตุดอยสุเทพฯ วัดอุโมงค์ วัดพระสิงห์ วัดเจ็ดยอด วัดสวนดอก พิพิธภัณฑสถาน มีจำนวน 236 คน (ร้อยละ 59.00) สำหรับในอันดับที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวยังให้ความสนใจในบรรยากาศของเชียงใหม่ ไม่น้อยไปกว่าแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น คือ แหล่งท่องเที่ยวยามราตรี เช่น การเดินชมเลือกซื้อสินค้าที่ระลึก อาหาร เครื่องดื่ม ตามถนนคนเดินท่าแพ ย่านไนท์บาซาร์ ถนนนิมมาน ถนนวัวลาย เป็นต้น มีจำนวน 212 คน (ร้อยละ 53.00) อันดับที่ 4 นักท่องเที่ยวที่รักความตื่นเต้นสนุกสนานได้เลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทกิจกรรม นันทนาการ ได้แก่ การท่องเที่ยวตามเกาะแก่ง น้ำตก บ่อน้ำพุร้อน เขื่อน สวนน้ำ สวนสัตว์ปางช้าง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย เป็นต้น มีจำนวน 192 คน (ร้อยละ 48.00) อันดับที่ 5 นักท่องเที่ยวที่มีความชื่นชอบและหลงใหลเสน่ห์ความเป็นท้องถิ่นได้เลือกแหล่งท่องเที่ยวชุมชนท้องถิ่น เช่น บ้านแม่กำปอง หมู่บ้านชาวเขาชนชาติพันธุ์ มีจำนวน 168 คน (ร้อยละ 42.00) อันดับที่ 6 แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวยังคงให้ความสนใจสำหรับกลุ่มที่ชื่นชอบการใช้จ่ายใช้สอยของที่ระลึก ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวประเภทตลาดสินค้าที่ระลึก ตลาดสด เช่น ตลาดวโรรส ตลาดดอกไม้ ตลาดต้นลำไย ตลาดเมืองใหม่ เป็นต้น มีผู้เลือกตอบจำนวน 152 คน (ร้อยละ 38.00) อันดับที่ 7 แหล่งท่องเที่ยวประเภทศูนย์การค้าชุมชนขนาดเล็ก เช่น ตลาดชุมชน โครงการ One Nimman ตลาดนัด Think Park โครงการบ้านข้างวัด โครงการตลาดอาหารปลอดภัย (JJ Market) กาดฉำฉา อำเภอสันกำแพง มีจำนวนผู้เลือกตอบ 145 คน (ร้อยละ 36.25) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ อนุสาวรีย์ จุดสำคัญที่นักท่องเที่ยวนิยม เช่น ประตูกำแพง สะพานเหล็ก อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ อนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย เป็นต้น มีจำนวนผู้เลือกตอบจำนวน 112 คน (ร้อยละ 28.00) ดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1: ลำดับความนิยมสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ลำดับที่	ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว
1	แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ทุ่งดอกไม้ สวนผลไม้ (ได้แก่ ดอยอินทนนท์ ดอยหลวงเชียงดาว ดอยม่อนแจ่ม สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ดอยหลวงเชียงดาว ทุ่งดอกไม้ สวนสน เป็นต้น)
2	แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (ได้แก่ วัดพระธาตุดอยสุเทพฯ วัดอุโมงค์ วัดพระสิงห์ วัดเจ็ดยอด วัดสวนดอก พิพิธภัณฑน์ เป็นต้น)
3	แหล่งท่องเที่ยวยามราตรี (ได้แก่ ถนนคนเดินท่าแพ ไนท์บาซาร์ ถนนนิมมาน ถนนวัวลาย เป็นต้น)
4	แหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย กิจกรรม นันทนาการ (ได้แก่ น้ำตก บ่อน้ำพุร้อน เชื่อน สวนน้ำ สวนสัตว์ ปางช้าง เป็นต้น)
5	แหล่งท่องเที่ยวชุมชนท้องถิ่น (ได้แก่ บ้านแม่กำปอง หมู่บ้านชาวเขาชนชาติพันธุ์ เป็นต้น)
6	ตลาดสินค้าที่ระลึก ตลาดสด (ได้แก่ ตลาดวโรรส ตลาดดอกไม้ ตลาดต้นลำไย ตลาดเมืองใหม่ เป็นต้น)
7	ศูนย์การค้าชุมชนขนาดเล็ก ตลาดชุมชน (โครงการ One Nimman ตลาดนัด Think Park โครงการบ้านข้างวัด โครงการตลาดอาหารปลอดภัย JJ Market กาดฉำฉา สันกำแพง)
8	อนุสาวรีย์ จุดสำคัญที่นักท่องเที่ยวนิยม (ได้แก่ ประติมากรรม อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ อนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย เป็นต้น)

ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจพิเศษที่ได้รับความสนใจมากที่สุดจังหวัดเชียงใหม่ จากผลการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน เลือกลักษณะการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ โดยมีจำนวนถึง 116 คน (ร้อยละ 29.00) รองลงมา ได้แก่ ลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การศึกษาธรรมชาติ จำนวน 86 คน (ร้อยละ 21.50) เป็นที่น่าสังเกตได้ว่า นักท่องเที่ยวยังให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ด้านชุมชน และทรัพยากรทางธรรมชาติ ที่งดงามของจังหวัดเชียงใหม่เป็นสำคัญ

ด้านการสำรวจความพึงพอใจต่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยรวมภายในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับการบริการด้านร้านอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การบริการที่พัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก และอันดับสามที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจได้แก่ การใช้บริการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก

จากการสำรวจถึงแนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ซ้ำอีกครั้ง (Repeated Customer) นักท่องเที่ยวให้ความเห็นส่วนใหญ่ว่ามีแนวโน้มที่จะเดินทางกลับมาสูงถึง 285 คน คิดเป็นร้อยละ 71.25 ของจำนวน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จึงถือเป็นสัญญาณที่ดีการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวซื้อซ้ำที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่ออยู่ในช่วงเวลาที่ปลอดภัยจากสถานการณ์โรคระบาดในอนาคต

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยรูปแบบวิถีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด ประเด็นแรก คือ การให้ความสำคัญกับการเดินทางเพื่อผ่อนคลายและลดความตึงเครียดจากการใช้ชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การให้ความสำคัญกับการเดินทางเพื่อต้องการได้รับการบริการที่ดี สะดวกสบายและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 อยู่

ในระดับมาก และประเด็นที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การให้ความสำคัญกับการเดินทางเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่าง จากคนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ซึ่งยังอยู่ในระดับมากสำหรับแนวโน้มที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ประเด็นที่นักท่องเที่ยวสนใจให้ความสำคัญและมีความจำเป็นต้องการให้ดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว ได้แก่ (1) การเพิ่มทางเลือกเพื่อชำระเงินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (2) การเลือกใช้บริการขนส่งที่พัก ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับมาตรฐาน มีเครื่องหมายรับรอง สามารถป้องกันโรคระบาด /โรคอุบัติใหม่ได้ (3) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการอาหารแบบส่งถึงที่เพิ่มมากขึ้น (4) การเว้นระยะห่างในการใช้บริการหรือการรับประทานอาหาร (5) การสวมหน้ากากอนามัย ใช้เจลแอลกอฮอล์ การวัดอุณหภูมิร่างกาย รวมถึงความสะอาดขณะใช้บริการในทุกที่ (6) การจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมในพื้นที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

สรุปและอภิปรายผล

ในการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยวตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผลสรุปการวิจัยดังนี้ มีข้อค้นพบดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนมากเป็นหญิง โดยมีอายุระหว่าง 21-30 ปี อยู่ในวัยทำงาน มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคเหนือ มีลักษณะของการท่องเที่ยวโดยจัดนำเที่ยวด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยไม่เกิน 3 วันต่อครั้ง ส่วนมากพักโรงแรมและใช้จ่ายด้วยเงินสด เป็นที่น่าสังเกตได้ว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่ใช้การจ่ายผ่าน QR Code หรือ Prompt Pay เป็นอันดับรองลงมา แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ปรับตัวเพื่อให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น มีการใช้พาหนะส่วนตัวในการเดินทางท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ธินชา พิชัยวรุฒมะ และคณะ (2565) นักท่องเที่ยวนิยมใช้การเดินทางโดยพาหนะส่วนตัวมากที่สุด และต้องการเดินทางท่องเที่ยวรูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทชายหาด เกาะ และ น้ำตกสูงเป็น 3 อันดับแรก นอกจากนี้มีการสืบค้นข้อมูลจากสื่อสมัยใหม่สามอันดับแรกจาก เพชบุรี เพจ หรือบล็อกการท่องเที่ยว และเว็บไซต์แนะนำข้อมูลทางการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ขนพันธ์ ชัยคุรุช, อมรฤทัย ภูสนาม และอรอนงค์ เดชมณี (2563) ที่กล่าวถึง ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของเยาวชนหลังโควิด 2019 ที่มีการหาข้อมูลการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต รองลงมาเป็นข้อมูลจากญาติและเพื่อน และยังสอดคล้องกับ ธินชา พิชัยวรุฒมะ และคณะ (2565) ที่กล่าวว่า นักท่องเที่ยวนิยมการเดินทางโดยใช้พาหนะส่วนตัวมากที่สุด

สำหรับประเด็นที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจหลัก ได้แก่ ค่าบริการห้องพักในโรงแรม เส้นทางการเดินทางภายในจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหารภายในแหล่งท่องเที่ยว ค่าเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว ราคาของสินค้าที่ระลึกที่จำหน่าย และข้อมูลด้านนโยบายหรือประกาศเกี่ยวกับสถานการณ์โรคระบาดของจังหวัด สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเคยเดินทางไปและรู้สึกชื่นชอบได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทุ่งดอกไม้ สวนผลไม้ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวยามราตรี อยู่ในสามอันดับแรกที่นักท่องเที่ยวเลือกมากที่สุด และสำหรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเฉพาะที่ให้ความสนใจพิเศษ คือ การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์หรือฟาร์มสเตย์ สอดคล้องกับความนิยมด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังคงเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเลือกเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ สอดคล้องกับ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และกัญญาภาณุฉณ์ ไชเออร์ส

(2559) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว
 ในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด
 เชียงใหม่ตามที่เสนอของนักท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นการสร้างความปลอดภัยของทรัพยากรธรรมชาติและ
 ความต่อเนื่องของวัฒนธรรมแหล่งท่องเที่ยว และยังสอดคล้องกับ ณิชยา พิษขจรุตมะ และคณะ (2565)
 ที่กล่าวว่า นักท่องเที่ยวมีความนิยมการเดินทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทชายหาด เกาะ และ
 น้ำตกเป็นอันดับต้น

ในด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจกับการบริการของร้านอาหาร
 และเครื่องดื่มในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีทางเลือกที่หลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของ
 ปริมาณนักท่องเที่ยว รองลงมาได้แก่ การบริการที่พักแรม และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในจังหวัด
 เชียงใหม่ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวส่วนมากมีความต้องการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ แต่ด้วยสถานการณ์
 การแพร่ระบาดยังคงไม่สิ้นสุด การท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่จึงทำให้นักท่องเที่ยวต้องมีการปรับรูปแบบ
 การท่องเที่ยวที่เพิ่มความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดด้านการ
 ท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวเลือกท่องเที่ยวในเชียงใหม่ด้วยเหตุผลหลักเพื่อความผ่อนคลายและลด
 ความตึงเครียด รองลงมาคือ ความต้องการได้รับการบริการที่ดี สะดวกและปลอดภัย ส่วนปัจจัยดึงดูด
 ทางการท่องเที่ยวนั้น ผู้วิจัยได้ระบุประเด็นที่ส่งผลต่อการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่โดย
 มีมาตรการด้านความปลอดภัยเป็นเนื้อหาสำคัญ โดยสรุป นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญด้าน
 มาตรฐานทั้งด้านการจัดการการท่องเที่ยวและความปลอดภัยด้านสุขภาพ สอดคล้องกับ กันชลิกา
 อุตมะแก้ว และคณะ (2564) กล่าวถึง พฤติกรรมของคนในชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงมีการเรียนรู้และ
 การติดตามข่าวสาร และสถานการณ์เพื่อการป้องกันโรคระบาดเพิ่มมากขึ้น และนอกจากนั้นเรื่องของการ
 จัดการด้านการสื่อสารยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภูซง ชื่นชม และคณะ (2565) ที่ให้ความสำคัญ
 เรื่องของการสร้างภาคเครือข่ายเพื่อการสื่อสารไปในทิศทางเดียวกันป้องกันความสับสนจาก
 การรับสื่อที่ผิดพลาดส่งผลต่อการเดินทาง นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการเลือก
 ใช้บริการขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร และสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับมาตรฐานโดยมีเครื่องหมายรับรอง
 เพื่อป้องกันการเกิดโรคระบาดหรือโรคอุบัติใหม่ได้ สอดคล้องกับ ภฤศญา ปิยนุสรณ์ และระชานนท์
 ทวีผล(2565) ที่กล่าวถึง เรื่องของความเหมาะสมของการออกแบบมาตรฐานการให้บริการด้านการ
 ปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุขทั้งมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยและเครือข่ายสากล
 แต่ละกลุ่ม จากความเห็นของผู้รับบริการของโรงแรม และสอดคล้องกับ นันทิกานต์ ศรีสุวรรณ, ธนา
 กิติศรีวรพันธุ์ และวีระ วีระโสภณ (2564) ที่กล่าวถึง โรงแรมที่พักในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ก็
 รับมาตรฐานความปลอดภัยของธุรกิจโรงแรมและที่พัก และมีผู้ประกอบการอีกจำนวนไม่น้อยที่กำลัง
 พัฒนาปรับปรุงกิจการเพื่อขอรับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย เพื่อสร้างความมั่นใจความ
 เชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการ และส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น สอดคล้องกับ มณฑลรัฐ
 จุฬาโคตร (2563) ที่กล่าวถึง ความสำคัญด้านการจัดการด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ควรมีการ
 แจ้งข้อกำหนดให้ประชาชนได้รับทราบ การให้ความรู้ในการป้องกันและการเตรียมความพร้อมด้าน
 การคัดกรองต่างๆ รวมถึงการให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในมุมมองผู้ประกอบการนั้น มีการ
 จัดการที่เข้มงวดมากขึ้น สอดคล้องกับ ปณิตดา ชนะพาล, ชฎาธาร คงดี, วันเฉลิม สุตนาวม และ
 ศิริเพ็ญ ดาบเพชร (2562) ที่กล่าวถึง การจัดการของบริษัทจัดนำเที่ยวที่มีการปรับกลยุทธ์สำคัญเพื่อ
 รับมือกับสถานการณ์โรคระบาด ทั้งการบริหารความเสี่ยงและกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม และ

ยังสอดคล้องกับ ธนพล คล่องสมุทร, วรุฒม์ นาที และศุภรัตน์ พิณสุวรรณ (2564) กล่าวถึง แนวทางการประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางเพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์โรคระบาดดังกล่าว

สรุปประเด็นที่สำคัญจากงานวิจัยในครั้งนี้แม้ว่าวิกฤตการณ์สถานการณ์โรคระบาดจะยังไม่หมดไปในปัจจุบันนี้ ทุกภาคส่วน ประชาชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องต่างหารูปแบบวิธีการเพื่อการมีชีวิตร่วมกันและปรับตัวเพื่อสร้างความเข้มแข็งทั้งทางด้านสุขอนามัยและทางด้านเศรษฐกิจ การเปิดประเทศเพื่อให้เกิดการเดินทาง การเคลื่อนไหวทางการคมนาคมขนส่งไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและตัวนักท่องเที่ยวต่างตระหนักถึงการป้องกันและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในรูปแบบเดิมเป็นรูปแบบใหม่ หลายธุรกิจมีการปรับตัวในเรื่องของการให้ความสำคัญด้านความสะอาด การเว้นระยะห่างเพื่อลดความแออัดของจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ของสถานประกอบการของตนเอง การสร้างความมั่นใจด้านการขอมาตรฐานรับรองตามสถานประกอบการต่าง ๆ รวมถึงการปรับรูปแบบการใช้จ่ายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ลดการสัมผัสให้มากขึ้น ในด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในความสนใจเฉพาะของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการสนับสนุนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทางธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย และการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้มากขึ้น เพราะถือเป็นกิจกรรมทางเลือกตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการสร้างความปลอดภัยต่อสถานการณ์โรคระบาด และตอบโจทย์กระแสการเดินทางของคนในยุคปัจจุบัน ประกอบกับความนิยมทางด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมยังถือเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ รวมถึงรากฐานของความเป็นมิตรไมตรีของคนพื้นถิ่นที่ถือเป็นเสน่ห์ทางการท่องเที่ยวที่เป็นอัตลักษณ์สำคัญของจังหวัดที่สามารถนำมาสร้างกลยุทธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในอนาคตข้างหน้า

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย ผลสำรวจและองค์ความรู้จากงานวิจัยในครั้งนี้ สามารถอ้างอิงเพื่อวางแผนนโยบายเพื่อการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ในอนาคตได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ ข้อมูลและผลสรุป สะท้อนปรากฏการณ์และการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่การสร้างบทเรียนตัวอย่างเพื่อการออกแบบรูปแบบแนวทางการให้บริการเพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการท่องเที่ยวในอนาคตแก่ผู้เรียนและนักวิชาการในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในภาคหน้า

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). สถิติผู้มาเยี่ยมเยือนที่เป็นชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2563. สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2563 (Tourism Statistics 2020). สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=592.

- ชนพัฒน์ ช่วยครุฑ, อมรฤทัย ภูสนาม และอรอนงค์ เดชมณี. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การท่องเที่ยวของเยาวชนไทยหลังยุคโควิด 19. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. 10(3): 187-201.
- ณิชา พิชัยวรุฒมะ, อมราวดี บุญเรือง และสุชมาล กล้าแสงใส. (2565). รูปแบบการท่องเที่ยวภายใน ประเทศหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. การประชุมมหาดใหญ่ระดับ วิชาการและนานาชาติ ครั้งที่ 13 (น. 3723-3286). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ธนพล คล่องสมุทร, วรุฒม์ นาฮี และศุภรัตน์ พิณสุวรรณ. (2564). ผลกระทบของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ตำบลอ่าวนาง อำเภอมือง จังหวัด กระบี่. การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านภูมิศาสตร์และภูมิสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย ในภาคใต้ครั้งที่ 1 (น. 40-42). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นันทิกานต์ ศรีสุวรรณ, ธนา กิตติวีรพันธ์ และวีระ วีระโสภณ. (2564). มาตรฐานความปลอดภัย ของธุรกิจโรงแรมและที่พักในจังหวัดเชียงใหม่ หลังสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19. การประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 9 เรื่อง “การยกระดับการวิจัยสู่นวัตกรรม” (น. 168-186). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปนัดดา ชนะपाल, ชฎาธาร คงดี, วันเฉลิม สุตनावาม และศิริเพ็ญ ดาบเพชร. (2562). มิติของแรงจูงใจ ในการเดินทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้หญิงชาวต่างชาติที่เดินทางคนเดียวใน ประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ. 10(1): 114-128.
- ภฤศญา ปิยนุสรณ์ และระชานนท์ ทวีผล. (2565). การจัดการช่องว่างคุณภาพบริการของกลุ่มธุรกิจ โรงแรมบริษัทข้ามชาติในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ท่ามกลางภาวะวิกฤตการณ์ แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ระลอก 3. วารสารการวิจัยและการพัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย. 17(59): 52-63.
- ภูซง ขึ้นชม, สิทธิชัย ยอดสุวรรณ, ธิติพงษ์ พลอยเหลือง, ประสงค์ หมิ่นจันทร์ และพิชญลักษณ์ กันทวี. (2565). การพัฒนาระบบการจัดการการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 บริเวณชายแดนไทย- ลาว กรณีศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. เชียงรายเวชสาร. 14(1): 71-92.
- มณฑลธัญญ์ จุฬาโคตร. (2563). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดในจังหวัดเชียงใหม่ หลังเกิดวิกฤตการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). การค้นคว้า อีสรระ คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2563-5-14_1632292918.pdf
- รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และกัญญากาญจน์ ไชเออร์ส. (2559). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เชียงใหม่ตามทัศนคติของนักท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี. 10(22): 60-66.
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเฉพาะกิจจังหวัดเชียงใหม่. (2563). คำสั่งกรมการโรคติดต่อจังหวัดเชียงใหม่ ที่ 1/2563 เรื่อง มาตรการเร่งด่วนในการป้องกันวิกฤตการณ์จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 (COVID)) จังหวัดเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2566, จาก http://www.chiangmai.go.th/covid19/assets/pdf/command/1_2563.pdf.

- Pearce, P.; Morrison, A.; & Rutledge, J. (1998). **Motivational Influence in Tourism Demand in Tourism: Bridges Across Continents**. Sydney: McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1967). **Elementary Sampling Theory**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.